

Kohtumiseni järgmisel kihelkonnapeol!

Pühapäeval, 28. septembril külastasime Võhma kultuurimaja, kuhu olid kokku kutsutud Piiistvere kihelkonna eakad. Saime kuulda tervitusõnu valdade esindajatelt, esineda ise, kuulda-vaadata teiste esinemisi, naerda Luule Komissaarovi ("Õnne 13" Laine) naljade üle, tantsida ja laulda Heino Koosa lõõtsalugude saatel.

Kel aega ja tahtmist oli, sai vere-rõhku mõõta. Oma töid ja tegemisi tutvustas meile koduõde Linda Jürisson Viljandist.

Päev oli meeldivalt sisutihed. Siinkohal soovime tänada head klaverisaatjat Mait Reimanni, kes saatis Imavere ansambli "Astra". "Punane seelik" sai parem kui kunagi varem! Aitäh!

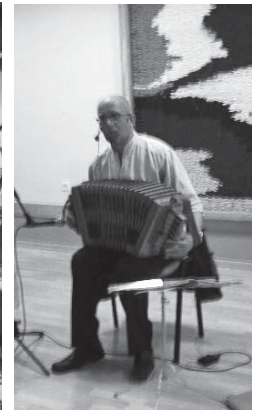
Maie Erm
Imavere valla eakas

Imavere naisansambel "Astra".

Mait – mees nagu orkester.

Lõõtsa tõmbab Heino Koosa.

Võhma segaansambel (juh Eevi Tabur).

Peoküüalised.

Vere-rõhku mõõtis Leida Kuld.

Kuidas sügisel pimeduses ellu jääda

Käes on juba oktoobrikuu ning 2008. aasta hakkab peagi läbi saama. Kätte on jõudmas jõuluaeg ning saab järgmine aasta oma uute murede ja rõõmudega.

Ees on aga aasta kõige ohtlikumad kuud liikluses, kus ilmastiku tõttu kiiresti vahelduvad teeolud ning varakult saabuv pimedus loovad täiendavaid ohtusid liikluses. Mida siis silmas pidades?

Igal aastal hukkab Eestis ligi poolsada jalakäijat, põhjusel, et nad polnud pimedal ajal teel helkurita kõndides autojuhile nähtavad. Et autojuht pimedas liikujat varakult märkaks, on helkur vajalik nii täiskasvanule kui lapsele, kõndigu nad siis jala või sõitku jalgrattaga.

Kõigepealt lastest – vanematel kodus ja koolis pedagoogidel tuleks veelikord selgitada õiget liikumist pimedal kooli- ja koduteel. Siin ei saa mõelda meeldetuletusest: muretsege kõigile lastele helkur. Ka on tähtis asjaolu, et helkur tuleb kinnitada rõivastele nii, et see oleks nähtav võimal-

kult mitmest suunast. Veniva helkurpaela võib tõmmata varruka või püksisääre peale. Rippuv helkur pannakse haaknõelaga rõivaste külge nii, et see jääb keha sõiduteepoolsel küljel umbes põlve kõrgusele. Kõige turvalisem on kasutada kahte helkurit, ühte paremal ja teist vasakul küljel.

Helkurit kasutamise kohustus ei kehti mitte ainult pimedal ajal ja halva nähtavuse korral valgustamata maanteel, vaid ka sellistes valgustamata linnas või muu asula tänavatel, kus pole kõnniteid. Helkur pole ülearune isegi valgustatud linnatänaval, kus sõiduki juhi tähelepanu köidavad rohkem tuled ja reklaamid.

Kui varematel aegadel politsei piirdus ilma helkurita pimedas liikuvate jalakäijate hoiatamisega, siis viimasel ajal karistatakse selliseid jalakäijaid. Helkurita liikumisel rikkujaid trahvitakse ning summa võib ulatuda kuni 600 kroonini. Kui aga helkurita jalakäija tekitab liiklusohutliku olukorra, võib trahvisumma

kasvada kümme korda suuremaks – kuni 6000 kroonini. Nii et igal juhul tuleb odavam muretseda helkur.

Suviste sõiduharjumustega autojuhtidel tuleb valida ilmale ja teeoludele vastav sõidukiirus ning juhtimisvõ-

ted. Ebaõigest sõidukiirusest tingitud õnnetuste arv ei ole Viljandimaal vähenenud.

Millegipärast püüavad sõidukijuhid suverehvidelt igal sügisel viimast võtta ning venitavad talverehvide allapanemisega ohtlikult kaua. Selge on aga, et suve jooksul viimase peale siledaks sõidetud rehvidega autod sügisestel teedel enam hästi ei püsi. Viimane aeg on suverehvid talviste vastu vahetada!

Nii praegusel ajal kui kogu aasta jooksul on väga oluline sõita kinnitatud turvavööga.

Hea meel on tõdeda, et järjest rohkem teatavad inimesed politseile meie teedele-tänavatele sõitma läinud purjus sõidukiitidest või kihutavatest liiklusehulganidest. Tänu sellistele teadetele on politseipatrullid ka mitmeid ohtlikke juhte kinni pidanud.

Alati ei teatata talistest juhuselt aga mitte politsei

korrapidamistalitusel telefonil 110, vaid hakatakse otsima info edastamiseks oma kohaliku konstaabli. Konstaabli pole sageli võimalik käsilolevate tööülesannete tõttu teadetele kiiresti reageerida ning rikkuja võib pääseda. Korrapidamistalitus saab aga oma patrulle kasutades kiiresti tegutseda ning on võimalus joobunud sõidukiitide või kihutaja tabamiseks. Märgates midagi taolist, helistage kiiresti telefonil 110!

Harry Andresson
Suure-Jaani konstaabli-
jaoskonna komisar

Rahvaliit: hiiliv haldusreform tuleb lõpetada

11. oktoobil võitis Eesti-maa Rahvaliidu volikogu vastu avalduse, milles taunis Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) suutmatust kokku leppida omavalitsuste ümberkorralduse eesmärkides ja põhimõtetes. Lisaks võitis volikogu vastu otsuse mitte toetada töölepinguseadust ja pidas oluliseks enne menetluse jätkamist nõuda eelnõu majanduslike, sotsiaalsete ja juriidiliste mõjude ning pikaajaliste tagajärgede ekspertiisi.

Volikogu avaldas kahetsust, et regionaalpoliitika eest vastutav IRL pole suutnud seista Eesti tasakaalustatud arengu eest. "Regionaalminister on tegevusetult pealt vaadanud hiilivat haldusreformi - metskondade likvideerimist, postkontorite sulgemist ja ühis-transporti kokkutõmbamist," ütles Eestimaa Rahvaliidu esimees Jaanus Marrandi.

Arvestamata omavalitsusliitude põhjendatud seisukohti, on valitsus järgmise aasta riigieelarve eelnõus vähendanud kohalike teede, lasteaeade, koolide ja kultuuriasutuste investeeringuid ligi miljardi krooni võrra.

"Reformierakondlasest peaminister on asunud kärpima nii põllumeestele ELiga kokkulepitud toetusi kui ka koolilõuna rahastamist ning on seadnud kahtluse alla kehtivate lastetoetuste otstarbekuse," märkis Marrandi. Ta lisas, et sellise suhtumisega on peaminister selgelt näidanud hoolimatust maaelu, eesti rahva toidulaua ja noorte tuleviku suhtes. Riigi toe lahkumisega

maapiirkondadest süveneb külaelu hääbumine, järjest enam noori läheb tööle välismaale.

Selle asemel et sisuliselt analüüsida maaelu, külaelund ning valdada ja linnade ees seisvaid probleeme, pakub regionaalminister kirvemeetodit, omavalitsuste sundliitmist. Volikogu hinnangul on selline lähenemine vastuolus nii Eesti Vabariigi põhiseaduse kui ka Euroopa kohaliku omavalitsuse harta põhimõtetega. Rahvaliidu volikogu toetab linnade ja valdade ühistevõtmise edendamist läbi tugeva maakondliku koostöötasandi loomise.

Lisaks otsustas volikogu mitte toetada töölepinguseaduse eelnõu valitsuse esitatud kujul, sest see ei kaitse töötaja õigusi piisavalt ning paneb ta töösuhetes ettevõtjaga seni-sest oluliselt halvemas seisus. Volikogu pidas oluliseks enne menetluse jätkamist Riigikogus nõuda töölepinguseaduse eelnõu majanduslike, sotsiaalsete ja juriidiliste mõjude ning pikaajaliste tagajärgede ekspertiisi. Asjatundjad peavad andma hinnangu, kas eelnõu vastab rahvusvahelise tööorganisatsiooni (ILO) töösuhteid ning töötajate õigusi käsitlevatele konventsioonidele ning Euroopa sotsiaalkindlustuse koodeksi nõuetele. Vältimaks erinevate seaduste koosrakendamisel tulenevat probleemi, siduda töölepinguseadus lahti võlaõigusseadusest.

Jaanus Marrandi
Eestimaa Rahvaliidu
esimees

Võhma Linnavolikogu istungil

Võhma Linnavolikogu istung toimus 25. septembril 2008. a kell 17.00 Võhma Kultuurikeskuse konverentsisaalis.

Juhatas linnavolikogu esimees Leida Kuld, protokollis linnasekretär Siiri Voll.

Võtsid osa linnavolikogu liikmed: Kairi Ibrus, Aleksandr Kirpu, Leida Kuld, Tiit Nõmm, Helve-Kaja Oss (osales 1. päevakorra punktist), Ergo Prave, Enna Tikas, Jaan Vool ja Elke Klara Wüthrich, puudusid Ants Pihlak ja Ago Vingissar.

Kutsutud: abilinnapea Aare Järvik, linnavalitsuse liikmed Mati Tiirmaa, Hannes Männik.

L. Kuld avas istungi. E. Prave esitas volikogu menetluse määruse eelnõu „Võh-

ma linnavalitsuse palgakorralduse alused“.

L. Kuld pani istungi päevakorra kinnitamise hääletamisele. Istungi päevakorra kinnitamise poolt 8 volikogu liiget.

Päevakorras oli:
1. Võhma linna arengukava 2006-2017 läbivaatamine. Kuulati L. Kulla ettekan-

net. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 (7) alusel vaatab volikogu läbi valla ja linna arengukava ja võtab vastu otsuse selle täitmise ja vajadusel muutmise kohta. Arengukavas oleks otstarbekas sisse viia muudatused seoses võimalike projektitaotluste esitamisega, otstarbekas oleks kogu arengukava üle vaadata ning sisse

viia ka vajalikud muudatused. Kuna arengukava muudatusi saab sisse viia minimaalselt kahe lugemisega volikogus, siis oleks mõistlik sisseviidud muudatused volikogus läbi arutada ning pärast seda arengukava muuta.

Otsustati: Lõpetada arengukava I lugemine ja võtta see järgmisel volikogu istungil II lugemisele.

2. Ehitiste peremehetaks tunnustamine.

Kuulati L. Kulla ettekan-

net: tunnustada peremeheteks ehitisteks Võhma linnas:
1) kuur Kauba tn 2a;
2) kaalukoda Kauba tn 10;
3) raudteetamm.
Otsustati: (poolt 9, vastu ja erapooletuid ei olnud) võtta vastu otsus nr 20 „Ehitiste

peremehetaks tunnustamine“.

Informatsioon

A. Järvik informeeris volikogu:
1) AS Wendre lõpetab Võhmas töö 2009. a jaanuarist, töötaks jääb 28 õmbelajat.
2) Päästekomandole otsitakse sobivamaid ruume ja kohta.
3) Lastekaitse Liidule kuuluvate ruumide (noortekeskus) ostmisest, ostuhinnast.

L. Kuld teatas, et järgmine volikogu istung toimub 23. oktoobril 2008. a kell 17.00 kultuurikeskuse konverentsisaalis.

Leida Kuld
Linnavolikogu esimees

Vabadusristi kavaler Jüri Kallmann

Jüri Kallmann, VR II/3.

28. novembril 2008. a täiutub Vabadussõja algusest 90 aastat. Selle tähtpäeva puhul meenutame seni teadaolevat ainukest Võhmast võrsunud

ja Võhma koolis õppinud vabadusristi kavaleri.

Viljandi Muuseumi direktor Jaak Pihlak on "Viljandi Muuseumi aastaraamatus 2005" kirjutanud:

JÜRI JÜRI P KALLMANN (sünd KALLMANN), VR II/3, kapral (1920).

VR II/3 nr 1006/14.09.1920 "3. jalaväe polgu kapralile Jüri Kallmann'ile hinnates wahuust, mis (ta oli) ülesnäidanud lahingus 2. juulil 1919. a Kurtenhofi jaama ja Kircholmi mõisa juures".

Sündis 3. jaanuaril 1890 (vkj 22.12.1889) Viljandimaa Arusaare vallas Võhma külas. Abiellus 24. veebruaril 1924 Suure-Jaani kirikus Anna Lõmpsiaga (1896-?).

Poeg Ilmar (1926-?). Valla-kooli haridusega.

Esimese maailmasõja ajal oli sõjavangina Saksamaal. Vabadussõjas osales 8. jaanuarist 1919 3. jalaväepoju 6. roodus jaotulemana. Sai lahingus Riia all Kircholmi mõisa juures haavata 2. juulil 1919. Osales lahingutes punavägede ja Landeswehr'i vastu Lõuna-Eestis, Pihkva sihis ning Lätimaal. Demobiliseeriti aprillil 1920.

Vabaduse ristile lisandus 10000 marka. Vabadussõja Mälestusmärk haavatulindiga ning Läti iseseisvuse 10. aastapäeva mälestusmedal.

Maist 1922 eraldati Viljandimaa Kabala valla Kabala mõisast 21,54-hektariiline

krunt, kuhu rajas Võidu talu. Ehitas vajalikud hooned. Koht kinnitati tema nimele jaanuaris 1931. Oli talupidaja oma talu kuni surmani. Kuulus VRVÜ Viljandi osakonda.

Jüri Kallmann suri 8. juulil 1950 Kabala vallas Võidu talu infarkti. Maetud Piiistvere kalmistule.

Lisan Jüri Kallmanni loo juurde selgituseks, et praegu Kabalas Võidu nimelisel talu ei teata. Koha nimeks on saanud Vabadussõjas võidelnud Jüri mälestuseks Kallmanni.

Lõpetuseks tänan Malte Ladvast võimaluse eest kasutada tema poolt uuritud materjale.

Endel Rõuk

Vabariigi Valitsuse suur etendus

Enne kui Vabariigi Valitsus jõudis 2009. aasta riigieelarve osas kokkuleppele, kõnelid mitmete maksude kehtestamisest. Räägiti käibemaksu tõusust, autoomanikele pidi määratama kuni 100 000-kroonine maks aastas, gaasiaktsiis lubati tõsta neljakordseks jne. Ometi kinnitas valitsus eelarveprojekti lisamiseks sisse viimata. Mis mustkunstitriikiga õnnestus valitsusel koostada tasakaalus eelarve?

Reformierakonna taktikaks on olnud talle sõbraliku ajakirjanduse abiga tõstata erinevaid probleeme, nt Riigikogu liikmete palgad, pidevalt otsitud süüdistused Tallinna linna aadressil jne. Kunstlikult ülespuhutud teemade eesmärk on juhtida rahva tähelepanu kõrvale riigi järjest halvenevalt majandusolukorralt.

Rahva tähelepanu hajutamiseks korraldati suvel suur valitsuse etendus „Eelarve koostamise ränkraske töö“. Kuna võimalikud maksutõusud puudutatakse sadu tuhandeid inimesi, jälgisid kõik toimuvad hinge kinni pidades. Stsenarium oli iseenesest lihtne. Käidi välja idee eelarve tasakaalu saavutamise nimel küttegaasi aktsiis neljakordistada. Sellele järgnes gaasi oma kodu kütteks

kasutajate valuliku reaktsioon. Probleemi võimendati nädala jooksul ajakirjanduses, kus ilmusid appihüüded ja argumenteeritud vastulaused. Üleskõetud kergede laineharjal teatas seepeale mõni rahva muredel „kaasa tunde“ minister või erakond, et nemand esitatud ettepanekutega küll nõus ei ole. Seejärel tegi valitsus kindla otsuse nimetatud maksu mitte tõsta. Aga kuna eelarve oli tarvis tasakaalu saada, siis oldi kahjuks sunnitud käibemaksu tõstma!

Ja jälle kõik algas uuesti, lõppedes ikka samamoodi. Nii jälgiti terve suve valitsuse „kangelaslikku võitlust“ rahva heaolu nimel. Ja tulemus? Reformierakonda toetab jätkuvalt 32% valijatest. Probleemi seega iseenesest ei olnud. Oli vaid läbimõeldud

PR-kampaania, mida kõik jäid uskuma.

Riigieelarve seletuskirja kohaselt on 2009. aasta kuludeks planeeritud 98,72 miljardit krooni, mida on 2008. aastaga võrreldes 8,35 miljardit krooni enam. Kulud kasvaksid seega 9,2%.

Seletuskiri teatab: „Eelarve on tasakaalus, kui kulud ja tulud on võrdsed. Eelarve on ülejäägiga, kui tulud on suuremad, kui kulud ja eelarve on puudujäägiga, kui kulud on suuremad, kui tulud.“

Samast seletuskirjast selgub, et 2009. aasta tuludeks on planeeritud 97,843 miljardit krooni. Seega ületaksid kulud tulusid järgmisel aastal 833 miljoni krooniga. Pole mõtet tasakaalus eelarvest rääkida. Edasi järgneb juba tüüpiline Reformierakonna retoorika mingitest kavaletest „üleminevatest reservidest“.

2009. aastal loodetakse riigivara müügist teenida 1,302 miljardit krooni. Käesoleva aasta eelarves on see näitaja 1,489 miljardit krooni. Esitasin 8. septembril rahandusminister Ivari Padarile kirjaliku küsimuse, milles tundsin huvi riigivara müümise vastu tänavu. Vastusest sel-

gus, et 17. septembri seisuga oli riigivara müüdüd 226,471 miljoni krooni eest ehk kõigest 15,2% eelarves ettenähtust. Peale Andrus Ansi pi ei usu vist enam keegi, et järelejäädud 3,5 kuuga müüakse veel 1,2 miljardi krooni eest. Sama utoopiline on loota, et riigivara suudetakse järgmisel aastal müüa 1,302 miljardi krooni eest.

Omanikutulu loodetakse 2009. aastal riigiettevõtetest välja võtta 1,389 miljardit krooni. Praegu siplevad paljud ettevõtted majandusraskestes. Kust tuleb ime, et valitsus saab samal ajal riigiettevõtetest tohutuid dividendide välja võtta?

Eesti Raudtee on raskes seisus, mahud on langenud ka Tallinna Sadamal. Eesti Energia püüab iga hinna eest hindu tõsta, sest kasvavat kasumit ei saa ta kuidagi investeringuteks kasutada, sest riik võtab raha käest ära.

Järgmisel aastal loodetakse käibemaksu saada 1,48 miljardit krooni enam, kui käesoleval aastal prognoositakse. Aga see prognoos on suure alalaeakumisega. 400 miljonit täiendavat käibemaksukrooni peaks va-

lituse arvatuste kohaselt tulema ravimite, raamatute, teatri- ja kontserdipiletite käibemaksu tõstmise arvelt. Aga kust tuleb miljard?

Riigieelarve seletuskirjas ennustab valitsus tööpuuduse kasvaks järgmisel aastal 6,3%. Teadlastest ja praktikustest koosnev uue majanduse tööriühm ennustab tööpuuduse kasvaks kuni 10%. Kust peaks küll tulema miljardiline käibemaksu lisandumine ajal, mil inimesed jäävad tööta ja rahva ostujõud suurel määral langeb?

Eriti küüniliseks tuleb pidada eelarveprojekti sisalduvat prognoosi trahvidest loodetakse saada 773,2 miljonit krooni. Kui võrdleme seda käesolevasse aastasse planeerituga, siis näeme, et kasv oleks 52,9%. Kas Reformierakond näeb ette Eesti rahva pätistumist?

Eelarveprojekt on üles ehitatud eeldusele, et järgmisel aastal ootab Eestit ees 2,6-protsendine majanduskasv. Mõnede (mitte Rahandusministertieriumisse kuuluvate) analüütikute arvates võib Eesti järgmise aasta

majanduskasvu näitaja aga olla nullilähedane või isegi miinuskärgiline.

Sel juhul tuleb eelarve miinus palju suurem. Kahjuks on Eesti majanduse areng läinud risti vastupidi peaministri prognoositule. Seepärast suhtuksin tõsiselt Ansi pi ennustusse, et Eesti pankadega midagi ei juhtu.

2009. aasta eelarvet ei saa pidada tasakaalus olevaks, kuna tuludepoolt on tugevasti üle bluffitud. Kui see eelarveprojekt eelarvena Riigikogust läbi rullitakse, ootab Eestit järgmise aasta kevadel ees käesoleva aasta omast suurem miinuseelarve. See aga tähendab juba katastroofi Eesti majandusele.

Lõpetuseks tagasihoidlik nõuanne: kui valitsus eesotsas Ansi pigi mingi probleemi tõstatab, hakates seda avalikkuse ees suure kädaga arutama, siis ei maksa uskuda, et probleem on just selles, millest räägitakse.

Kalev Kallio
Riigikogu majanduskomisjoni aseesimees,
Keskerakond

Rahvakalendri tähtpäevi

14. oktoober – kolletamispäev

Kolletamispäevaks peak- sid kõik puulehed juba värvi muutnud olema ning puud valmistuvad talvisesse puhke- seisundisse jääma. Kevadise künnipäeva sügisene vaste. Kiriklikult oli see vanasti sügistööde lõppemisega seotud eestpalvete päev. Kolletamis- päeval oli juba ristiusueelsel ajal tähtis roll, sest korjuse- päev (14. jaanuar), künnipäev (14. aprill) ja maretä- ehk karu- sepäev (13. juuli) ning kolleta- mispäev (14. oktoober) jagasid aasta neljaks võrdses osaks. Kolletamispäev tähistas talve saabumist looduses. Soom- laised lugesid siis 14. oktoobrit talve alguseks.

18. oktoober – luukapäev ehk evangelist Luuka päev

Püha Luukas on üks nel- jast evangelistist. Arvatakse, et ta oli pärit Kreekast ning saatis apostel Paulust tema misjoni- teekonnale. Ta olnud tark arst ning hea ajalootundja. Samuti ei osanud ta hästi maalida. Luuka kirjutatud on ka "Apost- lite tegude" raamat Keskajal mõeldi palju arvude tähendus- se üle. Evangelist Johannes oli näinud ilmutust ning kust tiivulisest olendist, seljaga evangeeliumi on neli, sai iga evangelist ühe neist olendeist endale atribuudiks. Püha Luu- kase atribuut on tiivuline härg, sest üksnes Luukase evangee- lium osutab härjale Petlemma laudas. Püha Luukas on arsti- de, kirurgide ja maalikunstnike, skulptorite, raamatuköitjate, li- hunike kaitsepühak.

26. ja 31. oktoober – midruskipäev

Tuntud üksnes Ida-Ees- ti õigeusu aladel, päeval on ühisjoni slaavlaste vanemate päevaga. Algselt tähistati seda kolm nädalat pärast miikhli-

päeva. Mitmel pool kandus midruskipäev kalendrireformi- de tõttu ühte usupuhastuspäe- vaga (31. oktoober). Peamine on olnud suguvõsade kogu- nemine, surumete mälestamine, toidu haardete viimine, kir- mased. Mõnel pool tapeti lah- kunute mälestuseks kukk.

28. oktoober – simunipäev ehk apostlite Siimoni ja Juuda päev

Tuletab meile meelde Si- muna kihelkonda ja Simuna kirikut, mis on pühendatud apostlitele Siimonale ja Juu- dale. Ongi Siimon Selootese ja Juudas Taddeuse nimel. Mõlemad jutlustasid Pärsias ja koos nad ka hukati. Hilisemas traditsioonis samastunud Jee- suse venna Siimona ja ühe samanimelise Jeruusalemma piiskopiga. Ei ole kuigi suurt populaarsust saavutanud. Atri- buudid rist või saag, puuraidu- rite patroon.

31. oktoober – halloween

Halloween on lühenedud nimetusest pühakutepäeva laupäev (*All Hallows' Even*, misjuures *Hallow* tähendab vanainglise keeles pühakut). Halloween on tänu oma pikale ajaloole kombinatsioon palju- dest traditsioonidest, millest tähtsamad on vana keldi püha Samhain, pühakutepäev ja hingedepäev.

Halloween hakkas Eestis meedia õhutusel levima 1980. aastate lõpus – niisiis umbes samal ajal mitmete Euroopa maadega. Pühakutepäeva laupäev oli eesti rahvakalendri- ris varem tundmatu ja kom- bestikult ühendab tähtpäev endas meie hingedeaja, miikh- lipäeva ja mardipäeva tava- sid. Halloween'i tähistatakse tänagi rohkem linnades, kus liiguvad ringi tontlike maskide- ga lapsed. Vahel harva on neil käes laternad või on kasutatud Ameerika eeskujul kõrvitsa- laternat. Viimast, sageli hii-

gelsuurte viljadega taime küll kasvatatakse Eestis, kuid mit- te väga sageli. Arvestatavaks kõogiviljakas muutus kõrvits 19.-20. sajandil. Küll on aga mitmetes lasteaedades ja kooli- des sellel päeval korraldatud kõrvitsatest laternate ja maski- de tegemise konkursse.

Halloween'iga tähistatakse paljudes maades ühtlasi hingedepäeva-aega, kui oodatakse koju varem elanud inimeste hingesid, kelle mälestuseks süüdatakse kodudes küünlad. Interneti kaudu saab saata halloween'ikaarte. Seegi tava alles levib Eestises.

Eestis nagu mujalgi Euroo- pas põhjustas meedia abil leviv tähtpäev vastuseisu väga erinevatel põhjustel: küll kui ameerikaliku kultuuri näide, küll kartusest oma juurdunud pühade kõrvaleajamise ees, küll hirmust kalendripühade muutumise ees, küll kui nõida- de, nõiduse ja hirmutamise rek- laamija ja paljudel muudel põh- justel. Mida arvati halloween'i tulekust Eestises aastal 2002, sellest saab lugeda Postimehe küsitluse vahendusel.

November ehk kooljaku ehk talvekuu ehk hingeku

Gregorise kalendris aasta üheteistkümnend kuu, milles on 30 päeva.

2. november – hingede- päev

Katoliiklikus kirikukalend- ris kehtestati 1006. aastal 2.

november hingedepäeva ehk usklike surumete mälestuspäe- vana. Eestlased jääb hingedepäev hingedeaja sisse. Hingedepäeva on nimetatud juba 14. sajandi allikates, kuid tema tähistamine (nagu ka 1. no- vember ehk pühakutepäev) on jäänud oma uskumuste tugi- neva hingedeaja varju. 1990. aastatel levis tava süüdata hingedepäeval koduakendel ja kalmistul sugulaste haudadel lahkunute mälestuseks küün- lad.

Hingedeage – sügisene periood eesti rahvakalendris, mil austati ja oodati koju sur- nud esivanemate hingi. Põh- jarannikul on seda nimetatud ka jaguajaks. Hingedeagega on viimastel sajanditel tähistatud erineval ajal, kas siis oktoob- ris-novembris, eriti enne mar- dipäeva, monikord aga juba perioodil, mis algab pärast miikhlipäeva. On ka arvamusi, et hingedeage eelnes vahetult jõuludele või paiknes novembri- l. Hingedeaja sisse on kuulu- nud kindlasti hingedepäev.

Hingedeajal (neljapäeva õhtul) oodati hingesid koju. Sel puhul kaeti neile tuppa, sauna või toapealse laud, mille äärde kutsusid peremehe ja perenaine hingi nimepidi toi- tu maitsma. Neil paluti kaitsta põldu ja karja. Hingedeaja lõpul tänati ja saadeti hinged taas ära.

Hingedeajal oli keelatud müra tegemine, naljatamine, naerimine, kisamine, käarik- kad tööd nagu puude lõhkumi- ne. Samuti oli keelatud villa ja lõngaga seotud tööd.

Hingedeaja ilmad arvati olevat pimedad, udused ja su- medad.

10. november – mardi- päev

Mardipäev on tänini elav rahvakalendri tähtpäev. Eeskätt teame seda mardisantide ehk martide ringijooksuse tõttu. Veel 20. sajandi alguses jooksid marti pigem noorme- hed ja selletõttu on püha seos- tatud näiteks noorte meeste vastuvõtuga meeste kogukon-

da. Tüüpilised olid tumedasse riietatud mardid, kelle tulek tõi kaasa viljaõnne. Varem on see olnud päev, mil tuli mõistatada ja mida peeti hingedeajaga kokkukuuluvaks – hinged tulid koju, mardipäev lõpetas hingedeaja. Pika traditsioonis püsi- mise jooksul on mardikombes- tik palju muutunud ja sulatanud endasse mitmeid uusi jooni. Hingedeaja tõttu kehtis rida töökeelde – eeskätt lina ja villaga seotud naistetööd, kolistamine, et mitte häirida hingede rahu. Valmistati erili- si pühadetoite. Mardipäevast algasid tubased tööd ja talve- aeg.

Mardirituaalil oli üsna kin- del ülesehitus, ehkki erinevad osi võidi esitada pikemalt ja lü- hemalt. Mardid alustasid ukse taga:

a) sissepalumislaulu ja kopu- tamisega. Sissetulemislau- lus kirjeldati oma teekonda, paluti peretürel "lõõsuda lõke lõukasse". Tuppa astu- misel teretati mõne vana ja traditsioonilise vertutusega, nt "Tere, jumal teie tupp!". Mardias võitis tuppulemi- sel kaelakotist peoga vilja- teri vni ja külvas põrandale viljalootsu saatel.

b) järgnes martide tantsimine ja tantsulaul, millele liitusid laste ja käsitööde kontrol- limine, loomade ja ameti- meeste etteasted, mõista- tuste küsimine vilja ja karja edendamiseks ja muu suhtel- mine pererahvaga, samuti igat liiki mängud. Eespool oli juba juttu, et marditants oli pigem rituaalne liikumi- ne või tammumine kui tants tänapäevases mõttes. Ka mõistatamine ja mõistjutu- ga oma teekonnast rääkimine ning andide palumine on olnud erilise tähendusega ja kuuluvad kommete hul- ka, mille vahendusel usuti näiteks kariloomi edenevat. Vili külvatud, andis mard- isa vitsakimbuga igale majalise- le hoobi ja soovis: "Terveks!" või "Tooreks, terveks!".

c) tunnistamislaulu uuritakse peretütardele või laste virkust.

Lääne-Eestis järgnes siinkoh- lal mardiemala laul või ketra- mine koos vastava jutuga. Mardiemala palu- endale lau- luga riet või lõnga.

d) mungumislauluga palutakse pereisalt ja pereemalt ande- dit: liha, kapsaid, vorste, poolikuid seapõld, õlut jm. Lääne-Eestis, kus laulud on olnud lühemad, palub mar- diisa aga hoopis mõistukõ- ne abil andeid. Selle peale annab pererahvas martidele koti sisse magusat, õunu, kaalikaid, saia, raha jm.

e) andide saamisele vastab mardipere omakorda tänu- laulu või sajatusega juhul, kui andid olid väga niirud; enamasti sajatati selliste pe- rede ukse taga, kes sisse ei lasknud.

Esialt tänatakse andide eest, siis pöördutakse talu- pere iga liikme poole ja soo- vitakse viljaõnne, pereme- hele hobusteõnne, sulastele koerteõnne, miniale lasteõn- ne, tütardele ja poegadele kosilaseõnne ja pruudiõnne, pereemale karjaõnne. Tänu- laulu ajal võidi samuti külvata vilja põrandale.

f) hüvastijätulaul lõpetab mar- diskäigu. Tavaliselt lauldi lahkumislaulu uksest välju- misel või õues, ainult Lõuna- Eestis lauldi seda toas enne väljumist. Lahkumislaulus jäetakse pererahvaga jumala- ga, soovitakse head ede- nemist ja lubatakse järgmisel aastal tagasi tulla. Ennusta- takse kadrisantide tulekut, kes kontrollivad, mida pere noored vahepeal on õppinud ja teinud.

Kasutatud kirjandus: <http://www.folklore.ee/Berta/index.php> http://www.nadka.pri.ee/portaal/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1 http://et.wikipedia.org/wiki/Eesti_wiki www.google.com

Koostas: Teele Vahtra

SPORDIST

Jalgpallist

Sel aastal mängis Võhma linnameeskond Eesti meistri- võistluste IV liigas SK Tääksi nime all. Kuna aastaid Võhma linna jalgpallilul korraldanud Toivo Klamp osustas jätkata vaid noorte treenimisega, oli meie linna jalgpallimeeskond pisut hädas uue asjaajaja leidmisega ning otsustati lii- tuda SK Tääksi pakkumisega teha koostööd. Koostöö on olnud tänu Tääksi esindajale Toomas Aavasalule mõistev ja hea.

Iga algus on raske, sest ei suudetud leida parimat koosseisu, kuid hooaja kul- gedes kujunes välja võist- konna tuumik, kes soovivad jätkata kindlasti ka järgmisel hooajal. Oleme uhked Kristo Kalistratovi, Andre ja Ainar Alliksaare üle, tänu kelle tubi- lele eestvedamisega Võhma linna täiskasvanute jalgpall on veel elus.

Meeskond koosneb noor- test ja kolmest "vanast" tegi- jast (Ahti Klamp, Tiit Tihane ja

Viljo Prantsus). Võistkonnas on erilisel hea sisekliima. Sellise koosseisuga on väga hea edasi liikuda ja valmistu- da järgmiseks hooajaks. Edu treeningutes ja meel- diva koostöö jätku soovides.

SK Võhma

Lautennis- sest kooli alguses

Võhma lautennisistid võiksid minu meelest vabalt olla profisportlased. Selle- gipoolest läksid nad sep- tembris kooli nagu teisedki nendevanused. Paneb mõt- lema, kuidas nad seda kõike jõuavad? Nädala sees käivad andekad noored koolis ning nädalavahetused on tihti täi- detud võistlustega. Paistab, et sportlased saavad mõle- maha hakkama: nad jõuavad nii õppida kui ka häid võist-

lustulemusi Võhmasse tuua. Üks tähtsamaid seeria- võistlusi Viljandimaal on „Saka- kala“ lauatennisel karikasari. Esimene etapp toimus sel hooajal 14. septembril Viljan- di spordihoones. Võistlejaid oli kokku täpselt sada ja mitte ainult eestlasi, oli ka lätlasti, leedukaid, soomlasi, itaala- ne, sakslane ja venelane. Seekord võitis etapi leedu- kas. Võhma mängijatest läks kõige paremini Julia Kirpul, kes saavutas tugevate vas- taste seas 15. koha.

ELTL „Laste GP“ sar- javõistlustel on toimunud juba neli etappi. Teisel etapi saavutas kuni 13-aastaste poiste seas 14. koha Siim Vingissaar. Kuni 13-aastaste tüdrukute seas tuli kolman- daks Viktoria Kirpu. Kuni 15-aastaste poiste seas läks hästi Targo Tiirmaa – 19. koht. Need on Võhma lau- tennisel juba tuntud nimed, kuid trenni teevad ja võist- lustel käivad ka paljud uued tegijad.

Kuni 9-aastaste poiste seas saavutasid 10. ja 11. koha Raulo Valo ja Rauno Valo. Kuni 11-aastaste pois- te seas saavutas kümnenda koha Rainer Valo. Kolmanda

etapi tulemused olid järgmi- sed: Mirko Porsin – 18. koht kuni 15-aastaste poiste seas, Viktoria Kirpu – 3. koht kuni 13-aastaste tüdrukute seas. Peale neljandat etappi on teisel kohal Viktoria Kirpu, jäädes esimesele kohale alla kõigest kümne punktiga.

4. oktoobril toimusid Vil- jandimaal meistrivõistlused. Kõige paremini läks Julia Kirpul, kes sai kolm kuldme- dalit, saavutades esimesed kohad nii üksik-, naispaaris- kui ka segapaarismängus. Naispaarismängus oli tema partneriks Birgit Palm Viljan- di ja segapaarismängus Priit Vihuri, samuti Viljandist. Viktoria Kirpu sai üksikmäng- gus neljanda koha ja naispaarismängus kolmanda koha, olles mänginud Suure-Jaan- nist pärit Getter Eltermaaga. Segapaarismängus sai ta samuti neljanda koha, paari- liseks oli Aavo Kovaljov Viljan- dist.

Esimene „Balti Teemant“ etapp leidis aset 5. oktoob- ril Võhma Gümnaasiumis. Võhmakatest läks kõige pa- remini Julia Kirpul, kes saa- vutas viienda koha. Tema vend Aleksandr Kirpu saa- vutas üheksanda koha. Noo-

rematest sai Siim Vingissaar 25. koha ja Viktoria Kirpu 28. koha. Võhma mängijatest osalesid veel Targo Tiirmaa – 33. koht, Magnus Tiitus – 35. koht, Rainer Valo – 40. koht, Janek Võrk – 42. koht, Mirko Porsin – 43. koht, Ragner Kondel – 45. koht, Kerdo Soo – 47. koht, Bruno Abramov – 50. koht.

Edu edasisteks võistlus- teks!

Riina Aksenenko

Petankist

27. septembril peeti Võh- mas taas petanki võistlusi, kus lisaks kohalikele võist- kondadele osales ka 2 staaz- žikat võistkonda Põltsamaalt, kelle hulgas ka tänavused Jõgevamaa meistrid Valge Ant ja Vladimir Valejev.

Seekord võidutsesid Põltsamaa kolmikud, kellele Võhma parima võistkonna- na järgnes võistkond Tiitus koosseisus Kuono ja Kevin Tiitus ning Mati Klamp.

Petankivõistluse ajal oli kõigil huvitatutele võimalus tutvuda ja ka proovida soome kurni mängu, mida tutvustas

kõigile huvitatutele kuulus spordientusiast, 77-aastane spordiveteran Villu Ojassalu Põltsamaalt.

Laupäeval, 11. oktoobril toimus Võhma linnavalitsuse platsil petankiturniiri viimane voor.

Seekord oli võidukas Võh- ma I võistkond koosseisus Ranno ja Jaanus Laur ning Ricki Tikas. Teisele kohale tuli võistkond Kolmik koos- seisus Luule ja Mati Tiirmaa ning Karl Nõmme ja kolman- daks Kevin ja Kuono Tiitus ning Mati Klamp.

Seekord võistkondlikku kokkuvõtet korraldajad ei teinud, aga järgmisel keva- del alustame varakult pih- ta ja lõpetame oktoobris. Tänaõnne on Põltsamaa petankimängijad huvitatud koostööst meiega ja kind- lasti kutsutakse meie mängi- jaid erinevatele turniiridele, mis korraldatakse väljaspool meie linna.

Tahaksime tänada petankivõistluste häid läbivi- jaid Mati Tiirmaad ja Kuono Tiitust abi eest.

SK Võhma

Koolikoorem

oktoober 2008

Kooli tegemised:
http://www.kool.vohma.ee/

Saame tuttavaks

Riine Ant

Vanus: 24
Elukoht: Võhma
Töökoht: huvijuht
Kontakt: riine@kool.vohma.ee

Kuidas sain Võhma Gümnaasiumi huvijuhtiks?

Aastal 2002 lõpetasin Võhma Gümnaasiumi ja läksin Tallinna Ülikooli saksa filoloogiat õppima. Ülikooli ajal töötasin ABC Kingas müüjana ja hiljem Šveitsi kaubanduskas assistendina. Saatuse tahtel sattusin mõne aja pärast taas Võhmasse ja tööta-

sin OÜ-s Gift Line sekretärasjaajajana. Viimane töökoht enne lapsepuhkusele jäämist oli Välisministeerium, kus töötasin personaliosakonnas referendina.

Lapsepuhkuse ajal asutasin Pisipõnnide Klubi (MTÜ Pisipõnnid), organiseerisin selle tegevust ning osalesin ka ise aktiivselt koos oma pojaga. Huvijuhtiks sattusin läbi (õnneliku) juhuse, aidates korraldada ühte linna üritust. Mõtesin, et ürituse korraldamisel võiks abiks olla ka kooli huvijuht ja tehes sellekohase ettepaneku selgus, et huvijuhti ei ole ja konkurs sellele kohale on käimas – nii ma siis kandideerisin ja mind võeti tööle.

Oles veel üsna värske huvijuht, tunnen, et see on töö, mis mulle tõeliselt meeldib ja rõõmu pakub võibolla sellepärast, et selles põimuvad kolm minu jaoks olulist aspekti: loovus, korraldus ja suhtlus.

Milliseid omadusi pean enda ja teiste juures oluliseks?

Sõbralikkust, rahulikkust,

usaldusväärsust, täpsust, taktitunnet, tolerantsust, koostöövalmidust, oskust anda endast alati parim, oskust kuulata kriitikat ja sellest õppust võtta.

Mida pean elus oluliseks?

Minu jaoks on oluline turvalisus ja kindlustunne – olen õnnelik, et mul on tore perekond ja head sõbrad.

Mida armastan teha vaba ajal?

Vaba aja veedan enamasti koos pojaga, veel meeldib lugeda, telerit vaadata, sõpradega suhelda.

Asjad millela ma elu ette ei kujutaks?

Lähedased inimesed, tehnikasaavutused, millest olen jõudnud sõltuvusse jääda.

Ootused edaspidiseks selles töös?

Ootan mõnusat ja tulemuslikku koostööd nii õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna kui ka teiste organisatsioonidega.

Maire Morev

Olen lõpetanud Viljandi Maagümnaasiumi ja seejärel õppinud Tallinna Kergetööstustehnikumis (praegu Tallinna Tehnikakõrgkool) rõivaste konstrueerimist ja modelleerimist. Sellel erialal oli palju joonistamise, maalimise ja kunstiajaloo tunde. Peale kooli lõpetamist töötasin mitu aastat õpitud erialal.

1992. a läksin tööle Pärsti Põhikooli, kus õpetasin kä-

sitööd, kunsti ja geograafiat. Täiendasin end Eesti Kunstiakadeemia ja Tartu Ülikooli juures ning mitmel kursusel.

Alates 2008. a sügisest olen Võhma Gümnaasiumi kunstiohvitaja. Vabal ajal meeldib mulle reisida, teha käsitööd, küpsetada ja lugeda. Mind huvitavad kunst, ajalugu ja loodus.

Rebaste ristimine

19. septembril ristsid Võhma Gümnaasiumi abiturientid värskeid gümnaasiste.

Üritus algas hommikul kell 7.30. Rebaste pidid õigeks ajaks kohale tulema, millega tulid toime vaid 4 õpilast, ülejäänud said karistada. Hommik algas Rebaste lõhnastamise ja meikimisega, seejärel koguti nad garderoobi kokku ja viidi välja, et hommikuvõimlemine läbi viia. Mängiti aeglaseid jõuluviise ja Rebaste võimlesid. Enne tundide algust veel vaksineerisime Rebaste, andes neile mekkida moosisaiu väikese sinepilisandiga.

Vahetundide ajal toimusid Rebaste omavahelised mõõduvõtmised, mida võis iga meie kooli õpilane pealt vaadata.

Töeline ristimine algas kell 14.30. Kaasa tegid vaid 6 õpilast, teised kadusid „kuhu-gi“ ära. Tublideks rebasteks olid Merlin, Nele, Leanika,

Rebastevõimlemise stiilinäide

Reijo, Marten ja Olavi – neile veelikord kiitust! Uued gümnaasistid tegid paar omavahelist võistlust ja hakkasid siis läbi-ma abiturientide poolt koostatud takistusrada. Kõik läbisid selle sujuvalt, kuid kindlasti mitte tuimalt. Lõpus said Rebaste tunda püha vett, loputada suud uue tarkuse vedelikuga, maitsa sidrunit, et elu gümnaasiumis liiga magus ei

oleks, ja õppida selgeks korraliku Rebaste kümme käsku. Seda tegid nad kõik koos, mis näitas, et tegemist on ühtse klassiga.

Nii saidki meie uued gümnaasistid ristitud. Palju edu neile!

Jaana Lints ja
Julia Kirpu
abiturientid

Elagu president!

23. septembril toimusid Võhma Gümnaasiumi Õpilasesinduse presidendivalimised. Kandidaate oli kaks: Marten Rohelpuu ja Jorma Vätsing. Eelnevalt tehti ka väikestviisi valimiskampaanid ja kooli seintele riputati valimisreklaami. Valimispäeval koguti kokku 197 valimisedelit, nendest kehtetuid oli üks.

Marten Rohelpuu poolt hääletas 89 õpilast. Jorma Vätsing poolt hääletas 107 õpilast. Seega seisis valimiskomisjoni protokollis järgmine otsus: Võhma Gümnaasiumi Õpilasesinduse presidendivalimised võitis **JORMA VÄTSING**.

Valimiskomisjoni liikmed:

Riina Aksenenko
Julia Kirpu
Anna-Liisa Hramov

Õpilasesinduse president Jorma Vätsing.

Pingviinide paraad e Võhma Gümnaasiumi Õpilasesinduse presidendivalimiste vastuvõtt

14. novembril algusega kell 15.30 Võhma Gümnaasiumis

Esineb saatel „Laululähing“ tuntuks saanud TLÜ meeskoor ja palju muid huvitavaid esinejaid.

Õhtu lõpetab disko.

Jälgige reklaami!

Tasuta pidu ka linnarahvale.

Õppepäev Tartus

24. septembril tulime kooli teiseks tunnisk, et sõita 6., 7. ja 10. klassiga Tartusse õppepäevale. Kooli söökklas sõime kõhud kenasti täis, et linnas mitte nälga tunda. Oli aeg bussiga sõitma hakata. Teel heade mõtete linna nägime Kalevipoega hobusega kündmas. Tegime selle kuju juures grupipilti ja jätkasime teekonda.

Tartus viidi 6. klass Oskar Lutsu majamuuseumisse, 7. klass KGB muuseumi keldrikongidesse ja 10. klass Tartu Ülikooli Ajaloomuuseumisse.

Lutsu majamuuseumis räägiti lähemalt kirjaniku elust ja näidati huvitavat lõiku

filmist „Kevade“. Selle põhjal täitsime ühe töölehe. Peale seda näidati meile, kuidas filmi „Nukitsameest“. See oli ääretult huvitav ja saime nii palju uut teada.

Hiljem vahetasid 6. ja 7. klass kohad – kuues läks keldrikongidesse ja seitsmes Lutsu töödega tutvuma. Minu arust oli KGB keldrimuuseum põnev koht, kuigi kongide ja muu säärase nägemine oli mõnele üsna hirmuäratav kogemus.

Peale muuseumide külastamist läksime kõik koos Vanemuise kontserdimajja, kus asub AHA Teaduskus (www.ahhaa.ee). Seal nägime naljakaid roboteid,

mis liikudes omavahel kokku pörkasid. Majajuht rääkis meile lahedatest leiutistest ja meile näidati ka sõjaväemasinainid ning esmaabitekit. Pärast meisterdasime töötoas huvitavaid asjakesi nagu näiteks lambikesi, mis koosnes väikesest lapikust patarist ja pisikestest värvilistest tullekestest. Selles majas oli põnev pime tunnel, mida läbides kostsid salapärased hääled.

Päeva lõpuks olime väsinud, kuid rahul huvitava õppepäevaga. Koju jõudes oli, millest teistele rääkida.

Agnes Alas
6.klass

ABI ABC

Olustvere mõisa pargis korraldatud päästeõppusel võistlesid omavahel 25 põhikooli neljalikmelised võistkonnad, kes otsisid aja peale pargisügavustest võistlustpaiki ja näitasid, kuidas nad oskavad tuld kustutada ja haavu siduda.

Põhilisteks ülesanneteks oligi anda esmaabi, läbi teha päästjate, politseinike ja kaitsejõudude antud katsed, lahendada teste ning pureda mõistatust.

Lisaks tutvustati huvitavaid katsete kaudu füüsikaseadusi. Võis proovida, kuidas juuksed elektripingega peas püsti tõusevad, pedaalile sõtkudes elektrit toota ja teha muudki huvitavaid. Olustvere Ametikooli kokaõpilased näitasid ameti köögi poolt ehk kuidas kuuma pliidi ääres turvaliselt maitsvat sööki teha.

Tulemstest siis niipalju, et kuigi ajaleht „Sakala“ väitel võitis võistluse Võhma Gümnaasiumi võistkond „Seene-

kesed“, siis kahjuks oli see eksitus, sest „Seenekeste“ võistkonda kuulusid siiski Viljandi Paalalinna Gümnaasiumi esindajad. Aga ega meilgi midagi häbeneda ei ole, meie üks võistkond „Tekari“ koosseisus Romet Linnas, Kristi Napritson, Dmitry Savrinovich ja Tiina Särge said kolmanda koha Tööohutuse punktina teine võistkond „Võhmarid“ koosseisus Valdo Essmann, Siret Müür, Raili Pettai ja Magnus Tiitus said esikoha Kaitsejõudude punktis.

Riine Ant
huvijuht

SPORDIST

Maadlusmattidelt

20. septembril toimusid Võhmas seeriavõistluse „Nublust Nabiks“ II osavõistluse IV etapp vabamaadluses. Ühtlasi olid need Võhma linna lahtised võistlused vabamaadluses.

Võhma Gümnaasiumi õpilasi osales võistlustel 12. Neist parima kohta sai Alo Grenman, kes tuli oma kehakaalus võitjaks. Üldkokkuvõttes on Alo samuti esikümmes. Andres Kreitsman on samuti üldkokkuvõttes esikümmes, kuid sellel etapil tal kõige paremini ei läinud, ta pidi leppima viienda kohaga.

Head maadlust sellel turniiril näitasid veel Raiko ja Rauno Valo, kes olid oma kehakaalus vastavalt teine ja neljas. Auhinnalistele kohtadele tulid veel Ragnar Ploom ja Sander Vinter, kes olid oma kehakaalus kolmandad. Ära märkimist vääriavad veel Raimo Remmer, kes oli viies oma kehakaalus, Karl Taškin, Rainer Valo, Timo Roosi, Ragnar Kondel ja Argo Ploom, kes maadlesid samuti tublilt.

Kokku osales võistlustel

99 noormaalajat. Samas tahaks tänada kõiki, kes aitasid võistluste edukale läbiviimisele kaasa: Võhma Linnavalitsust, Viljandi Spordikooli ja samuti Marten Rohelpuud ning Dmitry Savrinovichi, kes olid abiks kohtunikena.

10. oktoobril toimusid Türi Järvamaa noorte lahtised meistrivõistlused vabamaadluses.

Nendel võistlustel esines kõige edukamalt Marten Rohelpuu, kes tuli oma kehakaalus võitjaks. Nüüd ootab Martenit ees tugev rahvusvaheline turniir Klaipeedas. Sealsetest võistlustest võtavad osa paljude riikide parimad noormaaljad.

Veel maadlesid Karl Taškin, Timo Roosi, Sander Vinter ja Ragnar Ploom. Paremini läks neist Timol ja Sanderil, kes olid vastavalt neljas ja viies.

Sel sügisel on näha, et noored on hakanud rohkem sporti tegama, oleks hea, kui seda inu jätkuks terveks aastaks.

Peeter Püvi
Treener

Ümber Võhma linna jooks

Pilte saab vaadata:

<http://public.fotki.com/henrif/sport/jooks/vohma-linna-jooks-2008/>

5. oktoobril toimus VI ümber Võhma linna jooks. Oli ilus päikesepaisteline ilm, mis meelitas kokku 52 osalejat, kes läbisid distantsi, mille pikkus oli 3,2 km, kas joostes või kõndides. Vanuseklasside kaupa olid parimad:

Kuni 12 aastased tüdrukud:

1. Kerstin Soolo; 2. Karoliine Moones; 3. Kadi Rohelpuu

Kuni 12 aastased poisid:

1. Ralf Raaga; 2. Kuldar Asu; 3. Kerdo Soolo

13-18-aastaste tütarlaste võitja oli Kairi Asu.

13-18-aastaste noormeeste kolm paremat:

1. Sander Virgla – üldkokkuvõttes III koht, aeg 11.12,8

2. Rainer Kongas; 3. Marten Rohelpuu

19-40-aastased naised:

1. Niina Raaga; 2. Luule Tiirmaa; 3. Riine Ant

19-40-aastased mehed:

1. Andi Linn – ühtlasi VI ümber Võhma linna jooksu üldvõitja, aeg 10.33,8

2. Olav Paris – üldkokkuvõttes II koht, aeg 11.00,5

3. Kuldar Pajula – üldkokkuvõttes 4. koht, aeg 11.47,1

41-55-aastased naised:

1. Lea Mikaadu – üldkokkuvõttes naiste üldvõitja, aeg 14.42,3

2. Sirje Pajuri; 3. Regina Bösch

41-55-aastaseid mehi seekord ei olnud.

56-aastased ja vanemad naised:

1. Reet Lauk; 2. Saime Valo; 3. Jutta Metsvahi

56-aastased ja vanemad mehed:

1. Peter Bösch; 2. Arro Alt; 3. Ants Linder

Kokkuvõttes tahaks tänada Võhma Linnavalitsust, kes aitas kaasa võistluste ladusale korraldusele ja täitis auhinmalaua, samuti suured tänud Hannes Männikule, kes oli abiks sekretariaadi töös, Tiia Püvile ja Ants Salusteile, kes olid abiks ajajate töös. Tervist valvas Leida Kuld, kes enne starti mõõtis osalejate vererõhku.

Edaspidi ootame veel suuremat osavõttu ja kohtumiseni järgmisel aastal.

Peeter Püvi

Abituriendid proovisid kätt õpetajana

Röömsad õpetajad peale väsitavat päeva.

Reedel, 3. oktoobril toimus Võhma Gümnaasiumis õpetajate päev. Kõigile 12. klassi õpilastele anti võimalus ennast proovile panna õpetajana.

Hõmmik õpetajatetoas

oli ärev. Kõik sagisid ringi. Kui kell esimesse tundi helises, sooviti üksteisele edu ning mindi väljakutsele vastu. Seda see ka oli. Kelle jaoks suurem, kelle jaoks väiksem. Minul isiklikult vedas, sest

seitsmes, neljas ja kuues klass olid väga sõnakuulelikud. 9-ndates klassides tekkis veidi probleeme, kuid üldiselt mõõdus kõik rahulikult. Samas juua peale esimest tundi oli kuld, kuidas kaks abiturienti nägid vaeva, et klassis korda hoida.

Pärisõpetajatele toimus peale esimest tundi orienteerumine. Kuuldavasti see neile meeldis ning oli tükk tegu, et etteantud mõistatusi lahendada ning seeläbi huvijuhi ruumi võtmeni jõuda. Peale kolmandat tundi viislin mina kui direktor läbi kokkuhoiu koolituse. Loodetavasti õppisid meie pedagoogid seeläbi soome keelt ning tantsimist ühendama.

Peale neljandat tundi oli meil organiseeritud ka aktus.

Esinesime oma näitetükiga, laulsime koos mudilaskooriga ja tänasime päevakangelasi - õpetajaid. Peale aktust suundusime koos õpetajatega ühisesse kringli- ja kohvilauda. Arutlesime päeva üle ning jagasime muljeid.

Abituriendid tõesid, et õpetajamet pole lihtne ning nõuab palju energiat. Kohvilauas oli näha, et isegi lühike päev õpetajana on kurnav. Samas olid muljed väga positiivsed ning igaüks sai oma päeva eredamaid hetki teistega jagada.

Ma lootan, et õpetajatel oli sama meeldejääv peavee kui abiturientidel. Saime kogemuse, mida ei unusta!

Marju Lindmets
abiturient

LOODUSNURK

Ebaküdoonia

Ebaküdooniat on hinnatud ilupöösad. Nad moodustavad allapoolse kaarduvate oksstega ebakorrapärase kujuga pöosa. Võrsed sageli asteldegala. Lehed enamasti munajad. Õitsevad enne lehtede puhkemist või lehtimise ajal (koos õunapuudega). Õied kaunis suure, oranžpunased, sarlakpunased, kuni valged. Viljad meenuvad väikest õuna või piri, on peaaegu varretud, kõvad, rohelised kuni kollased, hästi lõhnavad.

Valguslembesed. Eelistavad täispäikest. Varjus kasvades õitsevad halvasti. Eelistavad huumusrikast kergemat, aga siiski savikat mulda. Vanemad pöösad ei talu ümberistutamist, nende juured tungivad sügavale. Vajavad kuivaga kastmist. Annab teha suurepäraseid kompositsioone tuhkur enelaga "Grefsheim", kellega õitse korraga.

Ebaküdooniaid kasutatakse üksikpöösana, grupina. Suurt lõikamist nad ei vaja. Kevadest lõigatakse välja vaid mõned vanemad oksad. Ebaküdooniat saab kujundada ka kauniit õitseva, madala, vabakujulise heki.

Paljundatakse seemnetega, juurevõsudega, võrsikutega või tehakse haljaspistikud. Ebaküdooniat ei tohiks kõrvale heita ühkti tema osal! Bioloogiliselt vajalikke aineid sisaldavad pungad, võrsed, lehed, koor, seemned ja viljad.

Riivitud viljadest valmistatakse ravi eesmärgil ekstrakti, mida kasutatakse pahaloomulise kehveresuse korral. Ekstrakt valmistatakse meega, riivitud viljad jäetakse meega toatemperatuurile seisma. Seda kasutatakse enne sööki 1 lusikatäis korraga 3-4 korda päevas enne sööki. Ka maksa- ja maoteguse tugevdajana on kasutusel sama ekstrakt.

Lehed sobivad tee valmistamiseks, mida võetakse kuivatatult üks teelusikas ühe klaasi keeva vee kohta. Juuakse jahtunult jõesoolte haavandite, mao- ja limaskestapõletike korral.

Veetõmmis purustatud viljadest suurendab üleilgise vee eritumist organismist. Seda juuakse hommikuti, 1 klaas lonksaaval.

Erkkollase värvusega ebaküdoonia sisaldab palju vähihaiguste profülaktikaks kasulikke flavonoide ja karotinoide. Soovitatav purustatult teha veetõmmis (1 tl peenestatud vilju 1 kl keeva vee kohta) ja supilusikatäis korraga enne sööki 3-4 korda päevas pidevaks tarvitamiseks.

Ka toidu valmistamisel on kohane kasutada lehti ja vilju. Kevel sobib noori, hapumaitsete lehti kasutada salatites ja kõrvõimalikes hautistes. Lehti ravi eesmärgil tuleks koguda õitsemise ajal ja neid kuivatada valguse eest kaitsitud tuuletõmbuses. Veresoonte lubjastumisel ja

Ebaküdoonia viljad.

kõrgvererõhu korral tuleks talvel juua lehtedeet koos kuivatatud arooniatega. Sellise tee valmistamine õhtul termosesse, siis saab marjadest kõik toimeained hommikuks kätte.

Seemned on heaks maitseaineks toitumise valmistamisel. Viljast on seemned hõlbus eemaldada, asudes kobaras otse südames. Kui valmistame moosi või siirupit, saame puhastamisel seemned kergelt kätte. Peale kuivatamist seemned peenestatakse kohviveskis ja suletakse õhukindlalt purki, kust vajadusel lisatakse kui pähklmaitsetel toiduainet putruudele, küpsistele, köögiviljahautistele. Seemned on kõrge joodi ja E-vitamiini sisalduse tõttu ravimiks kilpnäärmele.

Viljad sobivad kuivatamiseks, siirupi, moosi, marmelaadi ja mahla valmistamiseks. Soovitan arooniasiidri valmistamisel kasutada puhastatult ebaküdoonia purustatud vilju. Ka moos tuleks keeta magedamaitsete marjade ja puuviljadega (must aroonia, piriid, ploo-

mid). Parim kasutusala on siirupi valmistamine kas toorelt või pastöriseeritud hoidistamiseks.

Puhastatud liistakud loetakse kihti suhkruga kaussi. Lastakse seista toatemperatuuril, kuni suhkur on sulanud ja mahl viljadest välja tulnud. Kurmatakse keedepotti ja kuumutatakse 80 OC juures 1 tund. Säilib imehästi, võib olla käepäraseks kasutamiseks pudelis laua peal, lisades seda morsile, magustoitudele, toorsalatitele, suppidel jm vastavalt lauasistuja soovile. Toorest siirupit peaksime siiski hoidistama külmkapis.

Ärme viskame viljatükikesi ära, vaid kuivatame nad ja kasutame kui rosinaid, valmistame teed või krõbstamine ajaviteks. Nad on ju magusad ja parasjagu haputki veel alles, mis annab kuivatatult meeldiva aroomi.

Sidrunitaolise aroomi saame, kui viilutame ja laome väikesesse purkidesse suhkruga vaheldumisi. Hoiame need purgid külmkapis ja kasutame tee maitsestamiseks.

Ebaküdoonia vilju võib ka blanzeeritud ja tükeldatud sügavkülmutada.

Mitmekülgset töödelduna ja erinevalt säilitatuna saamegi seda tarvitada aastaringset kasutada. Lisa saate järgmistest raamatutest: „Ebaküdoonia aias ja köögis“, Albert Tiits „Pöösaküdoonia“

Kasutatud materjal: <http://www.terviseleht.ee/200833/>
<http://www.calmia.ee/Taimed/Ebaküdoonia/ebaküdoonia.htm>

Teete Vahtra
8a klass

Loomade varjupaik koputas laste südamele

Projekti „Mulgid loomade eest“ käigus külastasid 1. oktoobril kooli Viljandi loomade varjupaika töötajad. 3.-6. klasside õpilased said teada, miks loomad satuvad tänavaile, kuidas neid koheldakse varjupaigas ja et nende saatus on rõõms, sest Viljandi varjupaika jõudnud loomad leiavad lõpuks kõik uue kodu.

Samuti saadi juhatust, kuidas käituda, kui kohtutakse võõra loomaga ja kuidas loomakaitsjad võitlevad nii kodu- kui metsloomade heaolu eest.

Kogu ettekannet saatis väikeste küünte vilgas klõbin. Elurõõmsus varjupaiga kutsikas nimega Tüdruk lükkas kindlasti laste unistustele hoo sisse, et terve maailm

võiski selliseid tegelasi täis olla, kuid paberil esitletud kassipüramiid pani niisugusele mõttele pidurid peale. Kui lasta kõutsil ja kiisul omatahtsi paljuneda, ning samuti nende järglastel, siis on meil kahe aasta pärast 67 kassi, üheksa aastat hiljem juba üle 11,5 miljoni.

Ehk koputas selline ette-

kanne laste südamele ja nad ei nuru edaspidi asja ees teist taga endale lemmikloomade, või vastupidi – teevad koos perekonnaga targa otsuse ning leiavad toreda neljajalgse sõbra loomade varjupaikast.

Marju Roosileht
Raamatukogu juhataja

Osalege Euroopa noorte plakatikonkursil „Laste õigus kaitsele”!

Euroopa Komisjon kutsub 12–18-aastaseid lapsi ja noori kujundama oma plakati, mille teemaks on „MUL ON ÕIGUS KAITSELE!”.

Kandidaadid peavad moodustama vähemalt neljast noorest ja ühest täiskasvanust koosneva võistkonna.

Esitase on mõtted A2 formaadis (42 x 59 cm) plakatil. Lahendus on täielikult teie enda valida. Plakati võib joonistada, kleepida, arvutiga kujundada... mis aga endale kõige rohkem meeldib.

Ja saatke oma plakat 31. oktoobriks 2008 Lastekaitse Liitu!

Võitjad valitakse vastavalt järgmistele kriteeriumidele: sõnumi asjakohasus, arvestades eesmärki; graafiline kvaliteet; sõnumi selgus ning töö originaalsus.

Igas riigis on kõikidel osalevatel võistkondadel võimalus võtta osa autasustamistseremoniast, mis toimub pealinnas neljapäeval, 20. novembril 2008 (International Day for the Rights

of the Child – rahvusvaheline laste õiguste päev).

Kolm Euroopa Liidus võitnud võistkonda igas vanuserühmas, st kokku kuus võistkonda kutsutakse seejärel reisile Brüsselisse.

Soovite saada inspiratsiooni? Lahendage huvitavaid viktoriine ja lugege lisainfot <http://www.euronoor.ee/> Lastekaitse Liidu infokeskus Märka last Tõnismägi 3, 10119 Tallinn tel 641 8486, faks 681 7960 www.lastekaitse.ee

Mälumäng

pühapäeviti algusega kell 12.00

Võhma Kultuurikeskuse suures saalis

26. oktoober
(eelnevalt planeeritud 19. kuupäev lükkus edasi)
02. november
16. november
30. november
14. detsember
11. jaanuar
25. jaanuar
8. veebruar
22. veebruar
8. märts
22. märts

Küsimused koostab ja turniiri juhivad Ants Kirikal.

Seltskonnatantsuhuvilised kogunevad neljapäeviti kl 20 kultuurikeskuses.

Huvilised võivad alati liituda.

Juhendab Andi Linn

Lisainfo telefonil 5345 9012

28. oktoobril kell 10–20
Viljandi raekojas

AVATUD USTE PÄEV

- Kell 10–17** Võimalus tutvuda raekoja ruumidega ja kohtuda linnapeaga. Grupidel palume eelnevalt kella-aeg kokku leppida telefonil 435 4730, 435 4732.
- Kell 11** Linnapea vastuvõtt eakate ühenduste juhtidele ja eakate ettevõtmiste toetajatele.
- Kell 13** Heiki Raudla loeng „Huvitavaid isiksusi sõjaajalaste raekojas”.
- Kell 17.30** Linnapea ja linnarahva kohvitund. Soovijail võimalus mõtteid vahetada linnaelu temadel.
- Kell 18.30** Carl Robert Jakobsoni nimelise Gümnaasiumi balletistudio tantsud. Raekojas töötatud aega meenutab kauaaegne perekonnaseisuosakonna juhataja Helgi Kissa.
- Kell 19.00** Viljandi Linnkapelli kontsert.

Viljandi Muuseumi väljapanek linnavolikogu ja –valitsuse töös kasutusel olnud esemetest.

Fotoilvaade Viljandi juubeliaasta sündmustest.

Näitus linnale toodud kingitustest.

Videoklipid Viljandi vaadetest.

Raekoja aastapäevale on kõik oodatud!

Pilistvere kalmistu ootab talgulisi

Pilistvere kogudus on rõõmus ja tänab, et hauaplatsid on hästi hooldatud. Rahvarohked kalmistupühad näitavad, et kihelkonna keskele südamelähedane ja selle korras hoidmiseks. Oleme tänulikud ka kihelkonna omavalitsustele – Kõo, Imavere ja Türi vallale ning Võhma linnale, et nad toetavad rahaliselt inimestele olulise avaliku ruumi korras hoidmist. Pilistvere kogudus on olnud poolt püüdnud kalmistut korras hoida hooajatoode, talgute ja laagriliste abiga.

Kahjuks ei ole me leidnud siiani püsivat kalmistuvahti, kuid oleme endiselt lootusrikkad, et kunagi hea inimese leiame.

Siiski on kalmistul prob-

leeme prügi ladustamise ja äraveoga, vanade puude ja vandalismiga kalmistul.

Siinkohal palume kõiki häid kalmistulisi, leida üles see õige koht prügi ja lehe-risu ladustamiseks, sest iga

teets või aiaäär pole selleks sobiv. Oleme paigaldanud sellekohased sildid.

Kurb on märgata prügi-hunnikut sildi ümber, mis ütleb „prügi mahapanek keelatud”. Ja nõnda on vähe rõõmu

korras hoidmiseks, mille tulemiks on prügi-hunnik vales kohas.

Kalmistu vajab meie ühist hoolt ja sellega seoses kutsume kõiki kihelkonna elanikke kalmistutalgetele sümboolselt 1. novembril sel aastal, algusega kell 10. Sümboolselt sellepärast, et 2. novembril, hingepäeval moodub 20 aastat päevast, millega alustati Kommunistliku Genotsiidiohvrite Memoriaali (kivikangru) rajamist rahvarohke talgupäevaga.

Kui võimalik võtke kaasa koristusvahendeid, aiakärusid või tulla isegi koos traktori ja kärguga. Koos jõuame rohkem.

Hermann Kalmus
Pilistvere hingekarjane

Viljandi Spordihallis
9. novembril kell 11–16
üritus on tasuta

Kõikide laste

ISADEPÄEV

Esinevad

Tanel Padar & The Sun

Hu?
Zetod

- Eesti Kaitseväge Orkester
- Kaitseleidu Tartu maleva orkester
- Politseiorkester
- Piirivalveorkester

Eesti Kaitseväge, Kaitseleitu, Eesti Piirivalve, Eesti Politsei ja Päästeamet tutvustavad Teile oma varustust ja tehnikat.

Palju erinevaid ja haaravaid võistlusi.

Osalejate vahel loositakse välja mitmesuguseid toreid auhindu.

www.isadepaev.ee

Viljandi raekojust on linna valitsetud 225 aastat

Teisipäeval, 28. oktoobril moodub 225 aastat päevast, mil Viljandi raekojas kirjutas toonane raad alla instruksioonile andes sellega oma ametivande ning oli seejärel tegutsemisvõimeline. Raekojust linna valitsemise aastapäeva tähistamiseks korraldab Viljandi Linnavalitsuse avalike suhete ja turismiamet 28. oktoobril kella 10–20 avatud uste päeva.

Kella 10-st 17-ni on võimalus tutvuda raekoja ruumidega ja kohtuda linnapeaga. Grupidel palutakse eelnevalt kella-aeg kokku leppida telefonil 435 4730 või 435 4732. Kell 11 võtab linnapea Kalle Jents vastu eakate ühenduste juhte ja eakate ettevõtmiste toetajaid.

Kell 13 algab Heiki Raudla loeng huvitavatest isiksustest sõjaajalaste raekojas.

Kell 17.30 toimub linnapea ja linnarahva kohvitund, kus soovijail on võimalus linnaelu temadel mõtteid vahetada.

Kell 18.30 meenutab raekojas töötatud aega kauaaegne perekonnaseisuosakonna juhataja Helgi Kissa ja esinevad Carl Robert Jakobsoni nimelise Gümnaasiumi balletistudio õpilased. Sellel kel-

laajal oodatakse raekoja teise korruse saali oma pulmapäeva meenutama ka neid paare, kelle abielumise kuupäev on 28. oktoober ja koht Viljandi raekoda.

Avatud uste päev lõpeb kell 19 Viljandi Linnkapelli kontserdiga.

Lisaks saab sellel päeval tutvuda Viljandi Muuseumi väljapanekuga linnavolikogu ja –valitsuse töös kasutusel olnud esemetest, vaadata fotoväljaaardet Viljandi juubeliaasta sündmustest, näitust linnale toodud kingitustest ning konkursi „Eesti avastamata aarded” ja Euroopa Turismifoorumi jaoks valminud videolõike.

Ajaloolane Heiki Raudla sõnul on praegune Viljandi raekoda üks neljast vanemast säilinud kivimajast linnas. Hoone ehitati ajavahemikus 1768–1774 ning kuulus algselt advokaadile ja linna justiitsbürgermeisterile Johann Nicolaus Ottle (oli selles ametis 1783–1787). Hoone oli ehitatud kelpatusega ning kuulus stiili poolest nagu teisedki Viljandi esimesed kivimajad lõppevasse barokiajastusse.

Viljandi Linnavalitsus

Andmekaitse: radioõnnitlused pole probleem

Ametisse astunud Andmekaitseinspektsiooni uus peadirektor Viljar Peep lubab, et tema amet hakkab lähtuma rohkem tervest mõistusest, mitte võitlema raadios kõlavate sünnipäevaõnnitluste või klassinimekirjadega internetis.

Andmekaitseinspektsiooni värske juht Viljar Peep nimetas neid probleeme ennekõike kommunikatsioonihäireks. Tema sõnul tegeleb inspektsioon tõsiselt probleemidega ning koolinimekirjad või sünnipäevaõnnitlused tõsiselt probleemide hulka ei kuulu.

Kuna on tekkinud mitmesuguseid arusaamatusi sünnipäevade avaldamise- ja/valdamisega (et pole märgitud kõiki, kellel on tähtpäev vms), siis avaldame alates oktoobrikuust uuesti sünnipäevalaste nii vanuse kui ka kuupäeva.

Kui kellelgi on vastuväiteid, et tema oma tähtpäeva/vanust/sünnikuupäeva ei taha avaldada, siis andke teada linnavalitsusse, kas isiklikult või tel 437 2228 või e-postiga: angela@vohma.ee.

www.delfi.ee

Head sõbrad!

Pilistvere koguduse endine õpetaja Vello Salum on ikka rääkinud, et Pilistveres asub Eestimaa keskpunkt. Jääb vaid selgeks vaielda, kas too keskpunkt paikneb kiriku altari, kantšli või hoopiski oreli all.

Kiriku läbi aegade kandunud kuulutus kutsub meid otsima oma elu kesk- või raskuspunkti. Mis on see, millele toetudes saame jääda püsima, ajada selja sirgu, elada väärikalt ja ausalt, pühendada oma elu kaasinimese, maa ja rahva teenimisele? Iseene, oma kildkonna või rahva pidamine maailma nabaks ei ole ajalooliselt kogemust arvestades osutunud mõistlikuks.

Kui teeme Jumalale oma südames (st keskpunktis) ruumi, siis kogeme, et Tema vägi, tarkus ja armastus kannavad meid päevast päeva. Elu meis ja meie ümber saab elusamaks.

Soovin, et Pilistvere kogudus oleks keset küla ja kihelkonda ning osutaks oma olemasoluga kesksete ja jäävalt oluliste väärtuste poole.

Marko Tiitus, Viljandimaa praost

Hea aeg.

Armsad kihelkonna inimesed, hea meel on teid tervitada selle esmakordse ettevõtmise läbi, mis selle lehe näol on teie kodusesse jõudnud. Loodan, et sellest saab traditsioon, mis kasvatab meis kihelkonna tunnetust, ühtehoidmist ja teadlikkust üksteise tegemistest.

Üks hea sõber ja ametivend kirikus juhtis hiljuti mu tähelepanu mõttele, et praegu on üliõudus aeg heaks kristlikuks tööks. Meil on vabadus ja võimalus elada hästi ja ausalt, käituda väärikalt ja targalt ning teha oma tööd ustavalt ja armastusega.

Evangeeliumites hurjutab Jeesus oma aja tarku, et nad teavad küll palju, kuid ei taipa aja märke ja seepärast ei mõista, mis ajas ning milliste võimalustega nad elavad. Mõistmaks aega, võimalusi ja väljakutseid peame end aga asetama igaviku valgusesse ehk teisisõnu Jumala ette.

Soovin meile rahvana tarkust ja kihelkonnana julgust pöörduda Looja poole, et Tema saaks anda oma vaimu ja kirkust meie eluteele. Siis on meil lootust ja suureneb meie mõistmine, millisel ajal ja milliste ülesannetega me elame. Olen tänulik ja rõõmus, et saan olla teiega kaasteeline selles ajas.

Hermann Kalmus, Pilistvere hingekarjane

Pilistvere kogudus. Ajalugu. Arvandmed

Pilistvere kihelkond ja kihelkonnakeskus on juba aastatuhandeid olnud meie rahvale oluline paik. Kristliku töö alguseks loetakse aastat 1222.

Praegu on Pilistvere tuntud kui rahvusliku taassünni jõukeskus, ERSP loomine 20. augustil 1988, Kommunistliku Genotsiidiohvrite Memoriaali rajamine ühendas ja ühendab ideid ning inimesi.

Pilistvere kogudus on arvuliste näitajate poolest elujõuline maakogudus, kus on 150-250 nimelist liikmeannetatjat ja kirikukirjades üle 1000 inimese. Kogudusel on hea ja stabiilne majandustegevus; taastatud on ajalooline pastoraat, mis saanud meie luterlikus kirikus armastatud ja toimivaks tegevuskeskuseks. Siin käib inimesi nii Eestist, Soomest, Saksamaalt, Lätist, Norrast, Prantsusmaalt ning kaugemaltki.

Hetkel on koguduse töös tooniandavaks laagrite korraldamine ja noortetöö. Regulaarsed noorteõhtud toimuvad iga kuu esimese ja kolmanda nädalavahetuse laupäeval: see on mänguline, loominguiline ja mõtisklev aeg, koos töökasvatuse ja kristliku osadusega. Leirikool alustab lõikustänapühäl 12. oktoobril jumalateenistusega kell 13.00. Leiris õpitakse tundma kirikut, tema tööd ja ajalugu, usu alustõdesid, kristlikku mõttelugu ja kõige selle tähendusest meie tänases päevas.

Partnerid ja tegevuskeskus

Pilistvere koguduse elurütmil on viimasel 15 aastat tugevalt mõjutanud ajaloolise pastoraadi taastamistööd ning sellega seotud projektid ja ettevõtmised. Saame rõõmustada, et oleme selles osas jõudmas lõpusirgele, vaid pisut on veel jäänud. Kõik see töö on tehtud tänu heade toetajate lahkele abile: Eesti firmad olid helled toetamises 90-ndatel, üksikisikud panustasid ettevõtmisse tööga. Raha on andnud sõpruskogudused Soomest Pälkänelt ja Säkyläst, Forssa kogudus, Soome Kristlik ärieste Liit, Helsingi koguduset liit. Pilistvere kogudusel on era-

kordne sõprusside Tallinna Kaarli kogudusega, kes omal ajal alustas regulaarset laagritööd Pilistveres ja on meie hea toetaja siiani. Ustav partner on olnud Eesti Memento Liit, kellega koos on rajatud Kommunistliku Genotsiidiohvrite Memoriaal ja püsinäitus pastoraadis. Julge on pöörduda erinevates muredes kihelkonna omavalitsusjuhtide poole, sest ikka leiab ärakuulamist ja mõistmist. Koostöös Kõo, Imavere ja Türi vallaga (endine Kabela) ning Võhma linnaga leiame tuge Pilistvere kalmistu hooldamisel ning üheskoos püüame raamatuks vormida Pilistvere kihelkonna ajalugu. Lootus on, et raamat ilmub 2010 aastal.

Töötajad

Kristlik töö Pilistvere kihelkonnas saab tehtud väga paljude heade inimeste abiga. Kogudusena oleme alati rõõmistanud igakülgsest abist ja mõistvast suhtumisest, millega meie ettevõtmistele on kaasa aidatud. Nõnda oleme kõik kaastöölised selles heas töös.

Kogudust teenib Hermann Kalmus, jätkuvalt on aktiivne endine õpetaja Vello Salum. Koguduse organist on Kalev Rajangu, kiriku eest hoolitseb Elina Leis, majas ja ümbruses ehitab ja meisterdab kuldsete kätega Jüri Saaremäe, perenaistena toimetavad suures majas Leili Pruun ja Eve Miljand, köögis Irina Abramova ja Ülle Raabe. Kõike mida tähele ei pane, aga tehtud saab, hoiab korras vaimuliku abikaasa Pille-Riin Kalmus.

Talgutöö

Igaastased kevad- ja sügistalgud on koguduses traditsiooniks, sest suur maa-ala vajab lisa abikäsi, et kõike korras hoida. Kevadeti on suuremateks töödeks koristus- ja istutustööd, sügisel riisutakse lehti. Selleaastased sügistalgud toimuvad tavapärasest hiljem – alles 1. novembril-ning keskenduvad seekord kalmistule. 20 aastat tagasi, 2. novembril sai just nii talgukorras alustatud Kommunistliku genotsiidiohvrite memoriaali rajamist. Loodame ka seekord abi kihelkonnarahvast, et kalmistu saaks avaliku kohana korda ja hoolitsetud.

Suved on Pilistvere koguduses kiired ja tegusad. Kevadel said leeriõnnistuse ning koguduse täisliikmeteks 5 noort, kesksuvel tähistasime kuldleeripüha. Teist aastat järjest pidas Eesti Õpilasmalev oma kokkutulekut Pilistveres, kus oli koos pea 800 noort. Külas käis sõpruskoguduse rühm Pälkänelt. 2008 aasta on meile eriline, sest möödus 20 aastat murrangulistest sündmustest 1988.aastal. Selleaastane Memento Liidu kokkutulek 16. augustil oli eriti rahvarohke, samuti oli palju osalejaid ERSP kokkutulekul 23.-24. augustil. Juuliku 4. päeval tähistasime suurejooneliselt Pilistvere endise õpetaja Vello Salumi 75. juubelit. Augustiku sai Pilistvere koguduse rehehoonest aga suveteatri maja, kus täissaalile etendati 7 korda „Rasputin“.

Noortetöö sai projektiraha nii Viljandi maakonnalt kui ka Põllumajandusministeeriumilt. Kihelkonna noorte kaasabil valmis pastoraadimajas laste- ja noortetuba ning suve jooksul tegime paremaks järveäärset ranna-ala.

ÕM 2008. a kokkutulek.

Jalgrattamatk Viljandi maakonnas.

Noorteprojekt: maal on mõnus!

Ehitame noorte- ja lastetuba!

Teeme prügikaste järveranda.

Rahvusvaheline noortejuhitide laager.

Suvekohvik "Ingel" ja meie inglid.

Kuldleeripüha kesksuvel.

Vello Salumi 75. juubeli tänujumalateenistus.

Juhatus ja nõukogu

Koguduse tööd aitavad korraldada ja juhtida nõukogu ja juhatus, mis valitakse 5 aastaks. Järgmised nõukogu ja juhatus valimised toimuvad ajavahemikus 02.november 2008-01. märts 2009.

Praegu on koguduse juures tegevad:

Nõukogu: Marko Tiitus, Siim Brauer, Urmas Feldmann, Jüri Karelson, Reet Kross, Jaanus Lohur, Tiina Lohur, Jüri Nurk, Vello Salum, Helje Tammi, Maire Treufeld, Indrek Valo, Mare Vigur

Juhatus: Marko Tiitus, Jaanus Lohur (esimees), Siim Brauer, Urmas Feldmann, Ulvi Praks, Indrek Valo.

Kirikumaks e liikmemaks: on nimeline annetus, mida tehakse kord aastas. Pilistvere koguduse keskmine liikmeannetus on 300 krooni. Seda saab maksta sularahas kantseleis kui ka pangagailekandega, märkides makse selgituses: liikmeannetus.

Koguduse laste- ja noortetöö toetamine: lisaks tavapärasele liikmeannetusele saab teha ka sihtannetusi. Eraldi kogume raha laste- ja noortetööks. Samuti oleme tänulikud teiste aineliste toetuste (raamatud, mängud) eest.

Kontakt:

Pilistvere Andraese kogudus
Pilistvere kirikla Pilistvere küla
70502 Kõo vald Viljandimaa
Telefon 437 8561 (üld),
Hermann Kalmus 55 32 789
pilistvere@eelk.ee
arveldusarv: 1120224888

						Turg	Aaker	Maksuamet Meeter		Kuulme-luuke
LAUSE						Lebada				
Läbemoll						Amper	Ristsõna	Näkk		
Kroonu						Number		Jahe	Planeet	
Talent						Üleannetu			Tantaal	
Kelvin									Tamme viili	
Õpetas Selge										
Kõrbe-ives						Riidesort	Loomade kuningas			
Virk				Masti peel Saar Singapuri rannas			Ohver			Papüürus-laev
Jood		Putukas					Pulketaim	Taskukell		
		Papagoi			Alluv			Noot		
		Arseen			Kõrk				Samuti	
Paskal			Kaalium						Kala	
Tankitõke						Vallikraavi nõlv		Auk		
						Sina		Papagoi		
Pidala		Kints	Nurm			Kurat				
						Silgukarp				
Sumeri linn		Väavel		Argoon			Rohuplats			
		SEJ					Hoidla			
				Mowgli madu				Riigikogu		Türgi järv
				Samuti						Boor
										Seleen
	Iridium		Korista					Nöökkan		
	Aar		Tonn					Mi		
Rajasite									Selles	

VÕHMA KRISTLIK KOGUDUS

OLED SÜDAMEST TERETULNUD MEIE PÜHAPÄEVASTE TEENISTUSTELE, MIS TOIMUVAD **IGAL PÜHAPÄEVAL KELL 18.00 KULTUURIMAJAS SAMAL AJAL TOIMUB LASTELE KA PÜHAPÄEVAKOO**

Sügisiskonverents suures saalis kultuurimajas:

7. nov kell 20.00,
8. nov kell 14.00 ja 18.00,
jutlustab Pastor Les Wheeldon

Piiblitund toimub igal kolmapäeval kell 18.00 Silla 6-13

Lasteklubi toimub reedel 7. nov ja 21. nov Kell 18.00 kultuurimajas

Laupäeval, 18. nov 11.00
"Ilutulestik" - koolilaste tantsugrupi esimene treening koolimajas

TÄPSEM INFO:

SIMON & HELOISE TEL 436 4244
ESA-PEKKA & SOILE TEL 434 0291

Võhma Päevakeskuses, Veski tn 11

esmaspäeviti **MASSÖÖR**

Monika Maripuu.

Etterregistreerimisega teispäeval.
neljapäeval. reedel tel 437 7108.

Ristsõna

Vastus tumedalt ääristatud ruutudes

Koostas Heino Laagus

Eelmises numbris ilmunud ristsõna vastuseks oli: "Tubliduse eest rist rinda, looderdamise eest rist peale". Õigeid vastuseid laekus 21.

Loosiõnn naeratas Aino Mägile.

Õnnitleme võitjat ja ootame uusi lahendusi. Vastusekupongid palume tuua linnavalitsusse sekretäri kätte (samast saab kätte auhinna) või panna I korrusel asuvasse postkasti.

Võhma Linnalet nr.

VASTUS:

NIMI ja ADDRESS:

Mälestame

LAINE KOOR
26.11.1927 – 21.09.2008

Head linnakodanikud!

Kellel on pakkuda jõulukuuske?

Oleme pakkumistele avatud. Kel soovi, saab hiljem kütteks puu tagasi.
Linnavalitsus

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Maeve Tamm'el ja Andres Tabur'il sündis
08. septembril **poeg TAURI**

Marilis Palmiste'l ja Anti Ibrus'el sündis
02. oktoobril **poeg KARDO**

Eve Luigel (Luik) ja Sergei Medvedev'il sündis
03. oktoobril **poeg ALEXANDER**

Tervist tegutsemiseks,
rammu rassimiseks,
õnne elamiseks!

Õnnitleme oktoobrikuu sünnipäevalapsi!

88 07.10 SELMA ANVELT
87 21.10 HANS SAVISIK
85 11.10 HILJA-MELANIE IBRUS
82 06.10 LINDA KOSKA
81 24.10 ROSALIE NÕMMIKSAAR
65 18.10 VALLI VESKI
23.10 VASSILI ŠARŠOV
30.10 VIIVI MÄE

Hingedepäeva õhtu Piiistvere pastoraadis

2. novembril, pühapäeval kell 17.00

Mis on see "miski" teispoosuses,
millele on raske sõrme peale panna?

Näitlejast, kui teispoosuse
vahendajast ehk meediumist räägivad

**Indrek Saar ja
Ülle Lichtfeldt**

Kaetud kohvilaud.

PILISTVERE KOGUDUSE TEATED

01. november, L Koguduse talgud kalmistul.
Algus kell 10.00
Noorteõhtu. Algus kell 17.00
02. november, P Hingedepäev: näitleja kui meedium.
Külas Indrek Saar ja Ülle Lichtfeldt
Noorteõhtu. Algus kell 17.00
15. november, L

Jumalateenistused Piiistvere kirikus
igal pühapäeval kell 13.00
Iga kuu 1. pühapäeval on kaetud armulaud

Leerikool iga kuu 1. ja 3. pühapäeval.
Info koguduse vaimulikult.

Kõik on kutsutud. kõik on oodatud.
Piiistvere kogudus

Võhma Linnalet
Tiraaž 1000

Võhma Linnalette esindab:
Angela Härm tel. 437 7228

Address:
Tallinna 15
70 603 Võhma

Küljendus ja trükk:
Vali Press OÜ
Põltsamaa, tel. 776 8870